

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2008 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SA Agata Zając (spr.)

Sędzia SA Wanda Lasocka

Sędzia SO (del.) Andrzej Turliński

Protokolant Marta Kielian

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2008 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania „P” Spółki z o.o. w Ś

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek apelacji odwołującego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 28 grudnia 2006 r. sygn. akt XVII AmE 113/05

I. prostuje oczywistą niedokładność w komparycji zaskarżonego wyroku w ten sposób, że po słowach „Sąd Okręgowy” dodaje słowa „w W:”

II. oddala apelację;

III. zasądza od „P.” Spółki z o.o. w W na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 października 2005 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że P Sp. z o.o. naruszyła warunek 2.2.3 koncesji na obrót paliwami ciekłymi w ten sposób, że wprowadziła do obrotu w 2004 r. poprzez stację paliw w Ś olej napędowy o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami i za to wymierzył spółce karę pieniężną w wysokości 37 500 zł, co stanowi 0,6 % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2004 r.

Prezes URE wskazał, że w toku kontroli przeprowadzonej na prowadzonej na powyższej stacji paliw w dniu 25 sierpnia 2004 r. przez Inspekcję Handlową w W pobrano próbki oleju napędowego, co do których stwierdzono niezgodność z obowiązującymi przepisami w zapisami w zakresie gęstości oleju: w temp. 15° C – stwierdzono 849,7 kg/m³ przy dopuszczalnym maksimum wynoszącym 845 kg/m³, co do zawartości siarki wynoszącej 4 282 mg/kg przy dopuszczalnej maksymalnej zawartości 350 mg/kg oraz niezgodność w zakresie składu frakcyjnego – badana próbka destylowała w 95% w temp. powyżej 400° C, podczas gdy dopuszczalne maksimum wynosi 360° C.

P spółka z o.o. w toku postępowania administracyjnego wyjaśniła, że nabyła paliwo w dobrej wierze, ze względu na marginalny charakter sprzedaży oleju napędowego i brak zastrzeżeń co do jego jakości od nabywców nie sprawdzono parametrów oleju dodatkowym badaniem laboratoryjnym, weryfikującym przedstawione przez sprzedawców parametry na dołączonych świadectwach jakości, ponadto Spółka tłumaczyła złą jakość oleju faktem wykonania konserwacji zewnętrznej powierzchni zbiornika z olejem maszynowym i niskim stanem paliwa w czasie pobierania próbek.

Odnosząc się do powyższych zarzutów Prezes URE wskazał, iż są one bezzasadne, Spółka jest bowiem zobowiązana do sprzedaży paliwa zgodnego z parametrami określonymi przepisami prawa, jest zatem winna naruszenia warunków koncesji.

Wysokość kary nie przekracza 15% przychodu przedsiębiorcy z działalności koncesjonowanej osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym, przekroczenie parametrów paliwa było znaczne, a Spółka nie dołożył należytej staranności w sprawdzeniu jakości paliwa wprowadzanego do obrotu.

Spółka P wniosła odwołanie od powyższej decyzji wskazując, że zaskarża decyzję w całości, wnosząc o jej uchylenie i zarzucając naruszenie:

- art. 56 ust. 3 prawa energetycznego w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy z 23 stycznia 2004 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw poprzez przyjęcie, że wymierzona kara powinna być ustalona od całości przychodu uzyskanego z działalności koncesjonowanej, a nie z kontrolowanego zakresu działalności objętej koncesją, a więc wyłącznie obrotu olejami napędowymi;
- przepisu art. 56 ust. 3 w zw. z art. 6 ustawy prawo energetyczne poprzez przyjęcie, że podstawą wymierzenia kary winna być całość przychodu uzyskiwanego przez odwołującą spółkę w poprzednim roku podatkowym bez uwzględnienia faktu, że znaczna część tego dochodu pochodzi ze sprzedaży oleju opałowego, a sprzedaż oleju napędowego wynosiła tylko 0,0049% przychodu, a także nie uwzględnienia stopnia zawinienia, szkodliwości oraz możliwości płatniczych.

Odwołująca wniosła także o dopuszczenie dowodu z akt Sądu Rejonowego w Ś sygn. akt VI Kp 170/05 na okoliczność ustalenia przyczyn umorzenia postępowania w sprawie wprowadzenia do obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych w dniu 25 sierpnia 2004 r. z uwagi na niewykrycie sprawcy.

Spółka podniosła, że nie była dotychczas karana, a jej możliwości płatnicze są stosunkowo niewielkie. W uzasadnieniu odwołania Spółka wskazała, że nie kwestionuje wyników badań, ale w zbiorniku była niewielka ilość oleju napędowego, a zbiornik w którym olej się znajdował był także wykorzystywany do przechowywania oleju opałowego lekkiego co mogło wpłynąć na jakość składowanego oleju napędowego.

Wyrokiem z 28 grudnia 2006 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy wskazał, że powodowa Spółka posiada koncesję na obrót paliwami ciekłymi ograniczoną zgodnie z wnioskiem do obrotu olejami napędowymi i olejem

opałowym, wysokość przychodów z działalności objętej tą koncesją wyniosła w 2004 r. 6 159 927,67 zł.

Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw do wywodzenia z art. 37 ust. 1 pkt 2 prawa energetycznego, iż określenie w decyzji koncesyjnej przedmiotu i zakresu działalności objętej koncesją ma wpływ na wysokość kary w świetle art. 56 ust 3 ustawy. Nałożona kara nie jest wygórowana i jest adekwatna do jej roli represyjno-wychowawczej przy uwzględnieniu, że do obrotu wprowadzono olej napędowy zawierający dziesięciokrotne przekroczenie zawartości siarki w stosunku do dopuszczalnej maksymalnej zawartości określonej przepisami.

Apelację od powyższego wyroku wniosła P Sp. z o.o., skarżąc wyrok w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 56 ust. 3 prawa energetycznego w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy z 23 stycznia 2004 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw poprzez przyjęcie, że wymierzona kara powinna być ustalona od całości przychodu uzyskanego z działalności koncesjonowanej, a nie z kontrolowanego zakresu działalności objętej koncesją, a więc wyłącznie obrotu olejami napędowymi, gdyż tylko olej napędowy stanowi paliwo ciekłe;
- przepisu art. 56 ust. 3 w zw. z art. 6 ustawy prawo energetyczne poprzez przyjęcie, że podstawą wymierzenia kary winna być całość przychodu uzyskiwanego przez odwołującą spółkę w poprzednim roku podatkowym bez uwzględnienia faktu, że znaczna część tego dochodu pochodzi ze sprzedaży oleju opałowego, a sprzedaż oleju napędowego wynosiła tylko 0,0049% przychodu, a także nie uwzględnienia stopnia zawinienia, szkodliwości oraz możliwości płatniczych;
- brak rozstrzygnięcia co do przeprowadzenia dowodu z akt karnych i brak wskazania przyczyn, dla których dowód ten nie został dopuszczony.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawie niniejszej bezsporne są wyniki kontroli przeprowadzonej w powodowej Spółce ujawniające wprowadzanie przez Spółkę do obrotu oleju napędowego o parametrach niezgodnych z parametrami określonymi w obowiązujących przepisach.

Wyniki kontroli nie były kwestionowane ani w odwołaniu, ani w apelacji, zatem za bezzasadny należy w ocenie Sądu Apelacyjnego uznać zarzut nie uwzględnienia przez Sąd Okręgowy wniosku o przeprowadzenie dowodu z akt karnych. Dowód ten został przez skarżącą zgłoszony celem ustalenia przyczyn umorzenia postępowania w sprawie wprowadzenia do obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych w dniu 25 sierpnia 2004 r. z uwagi na niewykrycie sprawcy. Ta okoliczność nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej, bowiem bez znaczenia jest niemożność ustalenia osoby personalnie odpowiedzialnej za wprowadzenie przedmiotowego paliwa do obrotu, skoro paliwo było sprzedawane na stacji prowadzonej przez Spółkę w oparciu o posiadaną koncesję. Zatem to Spółka ponosi wynikającą z przepisów ustawy – prawo energetyczne odpowiedzialność za naruszenie warunków koncesji i odpowiedzialność ta jest niezależna od ewentualnej odpowiedzialności karnej konkretnych osób, które dopuściły się zaniedbań.

Nie ulega wątpliwości, iż wprowadzenie do obrotu paliwa o jakości niegodnej z obowiązującymi przepisami stanowi naruszenie obowiązków wynikających z pkt 2.2.3 koncesji, co zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne uzasadniało nałożenie na Spółkę kary pieniężnej.

Zarzuty apelacji w głównej mierze dotyczą wysokości nałożonej kary i zmierzają do wykazania, iż kara powinna być wymierzona tylko od przychodu wynikającego z kontrolowanego zakresu działalności objętej koncesją, a w tym wypadku – tylko z obrotu olejami napędowymi, gdyż tylko olej napędowy stanowi paliwo ciekłe, podczas gdy znaczna część przychodu Spółki stanowiącego podstawę wymierzenia kary pochodzi ze sprzedaży oleju opałowego.

Przede wszystkim należy wskazać, że zgodnie z art. 56 ust. 3 ustawy prawo energetyczne podstawą wymierzenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 1 jest przychód ukaranego przedsiębiorcy osiągnięty w poprzednim roku podatkowym, a jeśli kara pieniężna jest związana z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji – przychód osiągnięty z działalności koncesjonowanej. Powyższy przepis nie daje żadnych podstaw do ograniczenia podstawy wymiaru kary do przychodu osiągniętego z działalności koncesjonowanej w zakresie objętym kontrolą – niezależnie od tego, jaki obszar działalności objętej koncesją podlegał kontroli i w jakim zakresie zostały

stwierdzone okoliczności uzasadniająca nałożenie kary, kara wymierzana jest od całości przychodu osiągniętego z działalności koncesjonowanej, zaś ciężar i zakres uchybień mogą mieć niewątpliwie wpływ na wysokość kary, ale tylko przy określaniu odpowiedniego procentu przychodu zgodnie z zasadami określonymi w art. 56 ust. 3 i 5 ustawy prawo energetyczne.

Nie ma także żadnych podstaw do przyjęcia, że koncesja udzielona skarżącej obejmowała tylko obrót olejem napędowym i że obrót olejem opałowym nie wymagał koncesji.

Zakres i rodzaj działalności wymagającej koncesji określa art. 32 ustawy prawo energetyczne i jest to w szczególności obrót paliwami lub energią, z wyłączeniem: obrotu paliwami stałymi, obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy, obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100.000 euro, obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza 10.000 euro, oraz obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną dokonywanego na giełdach towarowych przez towarowe domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych jak również obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

Stanowisko skarżącego, iż olej opałowy nie stanowi paliwa ciekłego i w związku z tym obrót tym paliwem nie wymaga koncesji oparte jest o treść przepisów art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z 23 stycznia 2004 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw, zawierających definicję paliwa ciekłego jako:

- a) benzyny silnikowe zawierające w swoim składzie do 5 % bioetanolu oraz do 15 % eterów, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o biokomponentach stosowanych w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 199, poz. 1934), stosowane w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym,
- b) olej napędowy zawierający do 5 % estrów, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o biokomponentach stosowanych w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych, stosowany w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także

maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym.

Powyższa definicja służyła jednak tylko wyjaśnieniu znaczenia wrażeń używanych w ustawie określającej zasady organizacji i działania systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw w celu ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania tych paliw na zdrowie i środowisko. Nie można uznać, aby definicja ta była jedną legalną definicją paliwa ciekłego – min. w art. 18 pkt 3 ustawy z 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw do paliw ciekłych objętych obowiązkiem magazynowania ustawodawca zaliczył następujące grupy produktów wytwarzanych z ropy naftowej:

- 1) benzyny silnikowe i materiały pędne do silników lotniczych;
- 2) oleje napędowe do silników i materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty;
- 3) oleje opałowe, z wyłączeniem olejów do silników statków morskich.

W ocenie Sądu Apelacyjnego dla określenia zakresu działalności wymagającej zgodnie z art. 32 ustawy prawo energetyczne koncesji decydujące znaczenie mają przepisy tej ustawy, a więc art. 32 wskazujący, iż koncesji wymaga obrót paliwami oraz art. 3 pkt 3 ustawy prawo energetyczne definiujący paliwa jako paliwa stałe, ciekłe i gazowe będące nośnikami energii chemicznej.

Niewątpliwie także olej opałowy jako paliwo ciekłe będące nośnikiem energii chemicznej stanowi produkt będący przedmiotem obrotu koncesjonowanego.

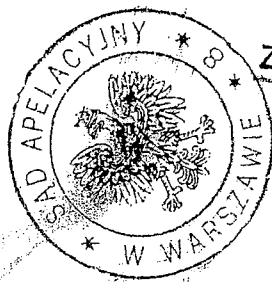
Bezsporne jest w sprawie niniejszej, że powodowa Spółka posiada koncesję na obrót paliwami ciekłymi ograniczoną zgodnie z wnioskiem do obrotu olejem napędowym i olejem opałowym, zatem niewątpliwie przychód osiągnięty z działalności objętej koncesją stanowi zgodnie z art. 56 ust. 3 ustawy prawo energetyczne podstawę ustalenia wysokości kary pieniężnej.

Sąd Apelacyjny nie znalazł także podstaw do zakwestionowania wysokości nałożonej na skarżącą kary w świetle przesłanek określonych w art. 56 ust. 6 ustawy.

Wymierzając karę Prezes URE wziął bowiem pod uwagę stopień szkodliwości czynu, który nie jest znikomy, skoro parametry przebadanych próbek oleju napędowego znacząco odbiegały od dopuszczalnych maksymalnych ilości - co do zawartości siarki

parametry zostały przekroczone ponad dziesięciokrotnie oraz stopień zawinienia – wyjaśnienia skarżącej, iż zła jakość oleju wynikała z wykonywania konserwacji zewnętrznej powierzchni zbiornika olejem maszynowym i niskiego stanu paliwa w czasie pobierania próbek przy jednoczesnym wskazaniu, iż ten sam zbiornik służył także do przechowywania oleju opałowego lekkiego i że Spółka nie sprawdzała jakości nabywanego oleju napędowego, nie mogą prowadzić do uznania, iż skarżąca zachowała należyta staranność w wykonywaniu warunków koncesji określoną zgodnie z wymogami art. 355 § 2 k.c., gdyż przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności gospodarczej zachowanie Spółki stanowi co najmniej rażące niedbalstwo. Tym samym w ocenie Sądu Apelacyjnego kara pieniężna w wysokości stanowiącej 0,6 % osiągniętego przez skarżącą przychodu z działalności koncesjonowanej w pełni uwzględnia zarówno znaczny stopień szkodliwości czynu i stopień zawinienia, jak i dotychczasowe zachowanie Spółki, która nie była dotychczas karana za naruszenie warunków koncesji. Za bezzasadne należy także uznać zarzuty dotyczące nie uwzględnienia możliwości płatniczych Spółki, skoro skarżąca poza stwierdzeniem, iż możliwości te są niewielkie, nie wskazała żadnych konkretnych okoliczności pozwalających na ocenę stopnia uciążliwości wysokości kary w tym zakresie.

Mając powyższe na względzie i uznając podniesione w apelacji zarzuty za bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy